תלמוד ירושלמי · מפרשים · עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי · סדר נזיקין

עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי בבא קמא

רבי ישראל איזנשטיין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

עמודי ירושלים על תלמוד ירושלמי בבא קמא

רבי ישראל איזנשטיין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עמודי-ירושלים-על-תלמוד-ירושלמי-בבא-קמא/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
פרק ג 4
הלכה ט 4
פרק ד 4
הלכה ח 4
פרק ה 4
הלכה ז 4
פרק ז 5
הלכה ה 5
פרק ח 5
הלכה א 5
פרק י 6
הלכה ז 6

פרק א

הלכה א

אם מושב בטפח כו' משכב בד' טפחים כו'. עי' בביאור הראב"ד לת"כ בברייתא דר' ישמעאל שגרס משכב בשלשה וע"ש מ"ש בביאור הירושלמי במסורת התלמוד שם וזה לשון הראב"ד שם מפורש בגמרא דבני מערבא [ב"ק פ"א ה"א] אם טמא מושב בטפח יטמא משכב בשלשה [אצלנו הגירסא בארבעה טפחים וגירסת הראב"ד מתוקנת ע"פ הבבלי מעילה דף י"ח] ומפני שטמא מושב בשלשה יטמא (מושב) [משכב] בטפח והכי פירושו שאלו כתב במושב ולא כתב במשכב לא הייתי למד אותו מן המושב מפני שזה די לו למלאכתו בטפח וזה איך די לו בשלשה טפחים. ואם כתב במשכב ולא כתב במושב הייתי למד אותו ממנו לטמא בשיעור המשכב בשלשה טפחים אבל בטפח לא כדי שלא יהא חמור הלמד מן המלמד לכך הוצרכו שניהם עכ"ל הראב"ד ז"ל:

פרק ג

הלכה ט

וכן שני אנשים כו'. עיין נמוקי יוסף שכתב דבירושלמי אמרינן עלה דמתניתן הדא אמרינן המזיק את חבירו והזיק בו פטור וחסר לפנינו:

פרק ד

הלכה ח

ר' יוחנן אמר כל הקודם בו זכה ר"ל אמר יאוש טעות הוא. וכ"ה בירושלמי סנהדרין (פ"ו ה"ב ופ"י ה"ז) ובשו"ת מנחת יהודא חא"ח סי' ל"ח כ' ושוב שמעתי שבירושלמי יש פלוגתא דר"ב פליג אר' יוחנן וסובר דאינו זוכה בו כל המחזיק כו' לא ידעתי מקומו איה עכ"ל והרי הוא מבואר בירושלמי כאן ובסנהדרין:

פרק ה

הלכה ז

שור ולא שור בכליו חמור ולא חמור בכליו שהיה בדין מה אם בור נזקין כו'. הברייתא הזאת הוא ממכילתא פ' משפטים (פרשה י"א) ושם הלשון ומה במקום שפטור על הבהמה חייב על הכלים כו'. וע"כ כ' הפנ"י בתי' לב"ק (דנ"ד ע"א) וז"ל לשון המכילתא סתום שלא פירש היכן פטר על הבהמה וחייב על הכלים ונ"ל דקאי אאש דפטור בב"ח

היכא שאינו כפות כו' ע"ש. ובמח"כ לא ראה שדברי תורה עניים במקום זה ועשירים במקום אחר שכאן בירושלמי מבואר להדיא שקאי על בור פחות מט' טפחים וא"ש:

פרק ז

הלכה ה

רבי אומר חוץ מדבר שהנשמה תלויה בו כו' כ' השדה יהושע (דט"ז ע"א) אם אמר אני מוכרה לך חוץ מדבר שהנשמה תלויה בו משלם תשלומי ד' וה' ואם אמר חוץ מדבר שאין הנשמה תלויה בו פטור משום דכתיב וטבחו מידי דהוי אטביחה לאפוקי מידי דלא הוי בטביחה ומכירה נמי דומי דטביחה שאם אמר חוץ מדבר שהנשמה תלויה בו הרי שייר מידי דטביחה עכ"ל ותמהני דא"כ איך אמר דחוץ מדבר שהנשמה תלויה בו משלם כו' הא אדרבה כיון דשייר מידי דטביחה הי' לו להיות פטור והפני משה שיבש הגירסא דצ"ל דבדבר שהנשמה תלויה בו דפטור. וראיתי להרשב"א הובא בשיטה מקובצת (ע"ח ב') שכ' על התוספתא שהיא משובשת וה"ג חוץ מדבר שהנשמה תלויה בו אינו משלם ד' וה' אלא שגם בירושלמי מצאתי כמו שהוא בתוספתא ולפי אותה הגירסא איני יודע למה עכ"ל והשדה יהושע לא הרגיש בזה:

פרק ח

הלכה א

במקום שאינו נראה נותן לו שנים. ע' במראה הפנים שהביא דברי הראב"ד (פ"ב מה' חובל) וכ' דהראב"ד פי' האי שאינו במקום רואין ע"ש ולפי דעתי פי' האי במקום שאינו נראה היינו בגבו כמו שפי' הרמב"ם אלא שהוסיף דמיירי ג"כ במקום שאינו רואין דאם היו עומדין אנשים בשעת מעשה הוי בושת וראיה ממ"ש הראב"ד בשיטה מקובצת לב"ק (נ"ז א') וז"ל עד שראיתי בירושלמי פ' החובל הכהו במקום שאינו נראה וצבה נותו לו ב' צער וריפוי אבל בושת לא אלמא איכא נזק בלא בושת והוא מקום שאינו נראה הלכך איכא לפרושי הכי שאם נתכוין להזיקו במקום שאינו נראה כו' עכ"ל הרי שגם הראב"ד פי' הירושלמי דמיירי שהכהו במקום שאינו נראה והיינו מקום שאינו רואין הוסיף דצ"ל זה ג"כ והבן:

פרק י

הלכה ז

גזלתיך והלותני הפקדת אצלי והחזרתי לך כו' הפני משה פי' דזה סובר בברי שהחזיר לו והוא תמוה דכיון דהוא טוען ברי בין בתביעה בין בחזרה מדוע יהיה חייב. וע' תומים (סי' ע"ה ס"ק י"ט) שפי' דהאי והחזרתי הוא שאלה ששואל לו אם החזיר לו שהוא מסופק בדבר ע"ש וא"ש. וראיתי בפלתי ה' ריבית בכללא דריביתא שכ' והנה דקדקתי על לשון הירושלמי שכ' והחזרתי לך דהרי מיירי נמי בגזילה ופיקדון ואמאי לא נקט והחזרתי דהא דבר מסוים הוא עכ"ל. וע"כ פי' פירוש זר בדברי הירושלמי כאשר יראה המעיין ובפרט מה שפי' דהאי חייב להעמיד לו היא שבועה הוא תמוה וקושיותו מעיקרא לק"מ דכיון דנכלל גם הלואה דלא הדרא בעינא א"כ לא יוכל למינקט והחזרתי' ומהתימה ממנו מה יענה בלשון המשנה שם דאיתא האומר לחבירו גזלתיך והלותני הפקדת אצלי ואיני יודע אם החזרתי לך ששם א"א לפרש כלל כפירושו א"כ מדוע לא נקט והחזרתי' ועכצ"ל כמ"ש דכיון דנקט בתוכם הלואה להכי נקט החזרתי וזה פשוט: